

FRÝDECKO ≈ MÍSTECKÝ PATRIOT

KULTURNĚ-SPOLEČENSKÝ MĚSÍČNÍK | ZDARMA | VIII. ROČNÍK | DUBEN 2022

**Věřím, že jsem přispěla
k patriotismu obyvatel města**

rozhovor s Annou Novákovou na stranách 8 a 9

INZERCE FMP 1846/03

VELIKONOČNÍ TRHY

DEN PLNÝ LOKÁLNÍCH POTRAVIN A ŘEMESLNÝCH VÝROBKŮ.

PŘIVÍTEJTE JARO, JAK SE PATŘÍ!

ÚTERÝ 12. DUBNA 2022

09:00 - 18:00

Z historie textilnictví ve Frýdku a Místku – Geiringerové – 6. část

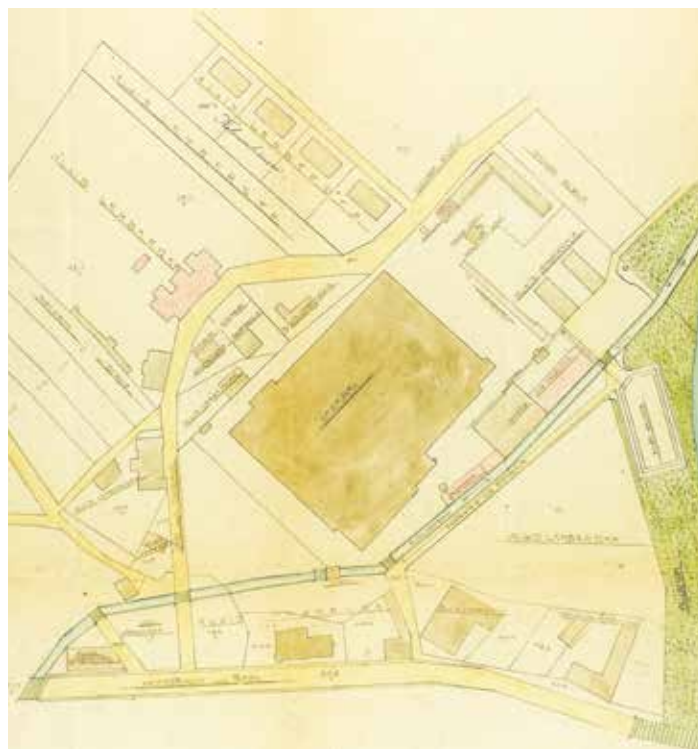
Ferdinand Victor Geiringer začal v Místku působit jako zaměstnanec Aloise Lembergera, který z něj vytvořil svoji prodlouženou místeckou ruku. Netušil tehdy, že tato „ruka“ se bez jeho vědomí začne samostatně hýbat a že jí zůstane pod nehty i něco málo z jeho vlastnictví. Při vyslovení jména Geiringer se pak nejednomu textilnímu dělníkovi v Místku začala v žilách prudce vařit krev a tlak vyskakovat povážlivě vysoko.

► Petr Juřák

Lembergerova továrna v době Geiringerova příchodu

Naše minulé vyprávění jsme zakončili dohodou mezi Ferdinandem Geiringerem a Aloisem Lembergerem týkající se místa ředitele v jeho místecké továrně. Ta byla postavena „na zelené louce“ a tvořila ucelený komplex. Geiringer nastupoval do tehdy nejmodernějšího textilního provozu ve městě, továrna totiž byla postavena jen o dva roky dříve. V době jeho příchodu bylo v továrně 325 zaměstnanců, největší procento tvořily ženy-dělnice, těch bylo 228, dále ve firmě pracovalo 43 dělníků, 19 učňů, 27 mistrů a 8 úředníků.

Geiringer ovšem nebyl úplným pánem továrny, nad ním byli ještě dva prokuristé, Adolf Löw a Heinrich Weinreb. A jedině oni měli plnou důvěru a podporu vlastníka firmy Aloise Lembergera. A nebyly to pouze pracovní-právní vztahy, co je spojovalo. Adolf Löw byl nevlastním bratrem majitele místecké likérky Hermanna Löwa, oba totiž

Situční plán se zakreslenými budovami Lembergerovy továrny v blízkosti koloredovského mostu, 1909.

FOTO | SOKA Frýdek-Místek

měli stejného otce, Isaka Löwa, který byl mimo jiné nájemcem frýdlantské palírny a od roku 1829 nájemcem tzv. sviadnovského dvora, na jehož místě pak Hermann Löw vybudoval svoji známou továrnu na likéry, ovocné šťávy a marmelády. Hermann Löw byl švagrem Aloise Lembergera, oba měli za manželky dcery provozovatele likérky ve Vojkovicích Bernharda Glesingera. Heinrich Weinreb měl za manželku Amalii rozenou Lemberger. Ta byla dcerou ředitele židovské školy v Bielsku (dnes Bielsko-Biala) Philippa Lembergera, Aloisova staršího bratra.

Bydlení

Tehdy 26letý Ferdinand se na své nové působiště přestěhoval se svou manželkou a ročním synem Fritzem. Od počátku zřejmě bydlel v areálu textilky, podle sčítacího operátu z 4. ledna 1901 bydlel v jednom ze čtyř bytů nacházejících se na čp. 1 v katastru Sviadnova, což byla Lembergerova textilka. Tehdy už byly na světě i další dvě děti Ferdinanda a Isabelly, dcera Anna a syn Ernst, které se narodily ve Sviadnově. V bytě s rodinou Geiringerovou žily dvě pomocnice v domácnosti (služky), Rosina Kisch, která se narodila v roce

1877 v Erlachu, a o pět let mladší Anežka Fajkošová, která pocházela z Frýdku.

Neslavný odchod

Jaké bylo pracovní působení a nasazení Ferdinanda Geiringerova vlastně úplně nevíme, on sám ve svých pamětech své první místecké angažmá odbyl několika větami, kdy se neopomněl pochválit, že jeho úspěchy byly docela dobré a jeho honoráře převyšovaly fixní částku platu.

Doma to ale prý neměl lehké kvůli žárlivosti obou manželek (doslovně je častuje hanlivým slovem babizny) svých šéfků Heinricha Weinreba a Adolfa Löwa a cítil se natolik unavený z těchto rozmišek, že se v roce 1901 rozhodl předčasně ukončit svoji desetiletou smlouvu s tím, že došlo k porušení ujednání, když mu nebyly vyplaceny částky honorářů.

Trochu jiný pohled na věc ovšem přinesly Noviny Těšínské z 19. října 1901 v příspěvku nazvaném Pýcha předchází pád: „Známy ředitel páně Lembergrovy továrny Geiringer, jenž svého času neslýchaný nátlak činil na dělnictvo v továrně zaměstnané proti české škole, jenž byl povždy daleko dokonalejším Němcem nežli ředitelem továrny – byl nedávno náhle propuštěn. Dělnictvo zajisté si oddechlo a je rádo, že zbaveno jest tohoto zuřivého germanisatora.“

Tak či onak, po šesti letech působení Ferdinand Victor Geiringer opustil Místek a odstěhoval se do Moravského Krumlova, kde jeho bratr Samuel vybudoval tkalcovnu, v níž se Ferdinand stal ředitelem. ■

INZERCE FMP 1866/02

MYCÍ AREÁL

mycí tunel

- nejlepší myčka v ČR
- mytí textilními mikrovlákný
- neškrábe, šetří lak, obsluha

jednoduchost - kvalita - pohodlí

www.armacarwash.cz
otevřeno denně

ARMA
CAR WASH

S NAŠÍ PÉČÍ AUTO
NEZESTÁRNE...

Nové samoobslužné mycí boxy v areálu Arma Car Wash

Svátky jara s programem pro děti i dospělé

Velikonoční městečko, vítání jara, jarmark, ale i přednášky. Svátky jara nabídnou spoustu zajímavých akcí. Letos konečně bez jakýchkoliv omezení.

Už tradiční bude Velikonoční městečko na místeckém náměstí Svobody. Po dobu tří dnů od čtvrtka 14. dubna do soboty 16. dubna bude připraven bohatý a pestrý program pro děti i dospělé. Na pódiu vystoupí např. Pavel Dobeš, kapela Vesna, Tomáš Kočko & Orchester a spousta dalších umělců. Chybět nebudou trhy s řemeslnými výrobky a nejrůznějšími dobrotami místní gastronomie, živá zvířátka, dílničky pro děti. Ještě předtím už proběhne na stejném místě v úterý 12. dubna od 9 hodin zajímavý program. Akce nazvaná Přivítejte s námi jaro představí nejrůznější velikonoční zvyky.

V neděli 10. dubna od 9 do 16 hodin se v prostorách frýdeckého zámku uskuteční Velikonoční jarmark. Návštěvníci se mohou

těšit na jarmareční prodej tradičních výrobků kraje, malování kraslic či pletení pomlázek. V rytířském sále vystoupí dětský folklorní soubor Valášek z Kozlovic, v zámecké kapli sv. Barbory zase žáci ZUŠ Frýdek-Místek.

Na čtvrtek 14. dubna je v Zeleném domě na Zámecké ulici připravena přednáška s názvem Veselé Velikonoc. Posluchačům přiblíží regionální zvyky, obyčeje a pověsti, které se váží k období Velikonoc. Přednáška bude završena malou výstavou historických velikonočních pozdravů, malovaných perníků a vajíček. Začátek je v 16:30 hodin.

Muzeum Beskyd bude pro návštěvníky otevřeno i na Velikonoční neděli, a to v čase od 13 do 17 hodin. Po celou dobu bude možné navštívit stálé expozice, velikonočně vyzdobenou kapli sv. Barbory a aktuální výstavy. Od 15 hodin vystoupí folklorní soubor Frýdlantská chasa. ■

KULTURA F M

Čt 14. – So 16. 4. | náměstí Svobody

Velikonoční městečko

ČTVRTEK 14. 4.

- 15.00 **DIVADLO ENTENTYKY**
Mýška Klárka, veverka Terka a paní Pláskáková
- 16.00 **ZDENDALELE** folk-acoustic
- 17.00 **PAVEL DOBEŠ** folk

PÁTEK 15. 4.

- 10.00 **DIVADLO KOLOBEŽKA** Šel zahradník do zahrady
- 11.00 **CIMBÁLOVÁ MUZIKA SLIFKA**
- 12.00 **SCHOLA FRÝDEK** zpívané petije
- 14.00 **ŠUBA DUBA BAND** multižánrová kapela
- 15.00 **CALATA** dobová hudba
- 16.00 **EVAMORE** world music
- 17.00 **VESNA** nový pop folk

SOBOTA 16. 4.

- 10.00 **ŘÁD ČERVENÝCH NOSŮ** Tři prasátka
- 11.00 **CIMBÁLOVÁ MUZIKA BAČA**
- 14.00 **DFS OSTRAVIČKA**
- 15.00 **NA VLNÁCH LAYLA** multižánrové duo
- 16.00 **THE YELLOW SOCKS** Rock 'n' Roll
- 17.00 **TOMÁŠ KOČKO & ORCHESTR** world music

Tradiční trhy | program na pódiu
zvířátka | hravé dílničky

VSTUP ZDARMA

Pořádá statutární město FRÝDEK-MÍSTEK
prostřednictvím KULTURA F M

f kulturafm.cz | @kulturafm | www.kulturafm.cz

Děkujeme partnerům:

FRÝDEK

MÍSTEK

FRÝDECKÁ

SKLÁDKA

F M

TS F M

SVĚ KLÁČ

F M

FRÝDECKO-MÍSTECKÝ
PATRIOT

Registrační číslo MK ČR E 22263 | Vydává: Jiří Vítězslav Sachr
Adresa redakce: S. K. Neumanna 1641, 738 01 Frýdek-Místek
Kontakt: redakce@fmpatriot.cz, 608 832 606, www.fmpatriot.cz | Tisk: MAFRAPRINT, Tiskařská 2, Praha 10
Grafika: Studio 87, Josef Omelka | Distribuce: Česká distribuční k.s. | Nevyžádané příspěvky nevracíme
Za obsah inzerce zodpovídá její zadavatel, nemusí odpovídat názoru redakce
Neoznačené foto pochází z archivu redakce | Datum vydání: 9. 4. 2022 | Náklad: 26 000 ks
Foto na titulní straně: Jiří Vítězslav Sachr

Inzerce vám rád zprostředkuje

Jiří Vítězslav Sachr

Tel.: 608 832 606

redakce@fmpatriot.cz, inzerce@fmpatriot.cz

www.fmpatriot.cz

INZERCE FMP 1848/03

Mint
reality

ODHAD TRŽNÍ CENY NEMOVITOSTI

Vyzkoušejte si nás a získejte
nezávazný cenový odhad Vaší
nemovitosti.

731 698 871

Radim Vrána
realitní makléřLukáš Šuniar
realitní makléř

www.mintreality.cz

INZERCE FMP 1849/03

PLYN - VODA - TOPENÍ

David Hrušecký
www.hrusatop.czÚSTŘEDNÍ A PODLAHOVÉ VYTÁPĚNÍ
TEPELNÁ ČERPADLA - PLYNOVÉ KOTLE
ELEKTRO KOTLE - OHŘÍVÁČE VODY
REKONSTRUKCE KOUPELEN
NÁVRHY - DODÁVKA - SERVIStel.: 725 980 764
Místecká 176, 739 21 Paskov
e-mail: d.hrusovsky@email.cz

Část magistrátu se přemístila do Frýdku

Vše potřebné na jednom místě ve Frýdku. To bude hlavní výhoda pro většinu klientů, kteří docházejí vyřizovat své záležitosti na odbor životního prostředí a zemědělství. Jeden z největších odborů magistrátu se přesunul z ulice Politických obětí v Místku do zrekonstruovaného objektu bývalé Banky Haná poblíž hlavní magistrátní budovy ve Frýdku.

Rekonstrukce čtyřpodlažního objektu město vyšla na zhruba 21 milionů korun. Vnitřní úpravy se dotkly všech konstrukcí a bylo nutné provést nové rozvody vody, kanalizace, elektroinstalace, vzduchotechniky a klimatizace. Budova je zateplená, má nová okna i střešní krytinu. Vytápění budovy je nově zajištěno z centrálního zdroje. Pro občany bude jednoznačným přínosem, že většinu služeb nyní vyřídí na jednom místě bez toho, že by museli přejíždět mezi Frýdkem a Místkem. ■

Město má kontaktní centrum pro uprchlíky

Stovky občanů, kteří se do Frýdku-Místku uchýlili z válkou ztížené Ukrajiny, mohou nově využívat kontaktní centrum města v Národním domě. Otevřeno je od pondělí do pátku od 8:30 do 18:00 hodin a uprchlíci zde najdou potřebné informace i konkrétní pomoc. Průvodkyní je jim žena původem z Ukrajiny, která ve Frýdku-Místku žije dlouhodobě. Dříve působila jako dobrovolnice a v minulých dnech začala intenzivně pomáhat svým krajanům. Ukrajinským rodinám, které do kontaktního centra zamíří, bude asistentka tlumočit a nasměruje je ke konkrétní pomoci podle jejich potřeb.

Občané z Ukrajiny v Národním domě získají také aktualizovanou nabídku volných pracovních míst,

kteřou zajišťuje úřad práce. Na místě jsou k dispozici také základní hygienické potřeby, potravinová banka a letáky s důležitými informacemi. Zajištění programu pro děti nabídlo Středisko volného času Klíč a v plánu je i provozování jazykových kurzů přímo v prostorách Národního domu. Souběžně se městu podařilo pokročit s úpravami ubytovny v Palkovické ulici v budově bývalých kasáren v Místeckém lese. Pro občany z Ukrajiny je k dispozici cca čtyřicetka vybavených dvou- až třílůžkových i větších pokojů, na zřízení recepce mohou získávat důležité kontakty a další informace. K dispozici je také společenská místnost, kuchyňka, pračky, sušičky a WI-FI síť.

Uprchlíci mohou využívat zdarma frýdecko-místeckou MHD, řidičům se prokazují cestovním pasem, občanským průkazem či hraniční průvodkou s vlepěným vízovým štítkem. Město připravuje přehlednou mapku s jednotlivými linkami MHD, jejichž trasa vede k ubytovně v Místku. Stravování občanů z Ukrajiny v současnosti zajišťují Střední průmyslová škola v Místku a 5. základní škola ve Frýdku. Soukromníci, kteří ubytovali uprchlíky ve svých domovech nebo hotelech, doposud nedostali žádnou finanční kompenzaci od státu. Frýdecko-místecká radnice proto připravuje podporu ubytovatelům, o kterou budou moci magistrát zažádat. ■

Podchod pod Beskydskou ulicí je po čištění bezpečnější

Podchod pro pěší v ulici Pod Puklím prokoukl. Pracovníci technických služeb v něm provedli mimořádné čištění. Jde o hlavní pěší trasu i cyklotrasu na Olešnou

a lidé podchodem překonávají frekventovanou Beskydskou ulici. Po důkladném mokřím čištění chodníku a také osvětlení, které již kvůli nánosům propouštělo do

prostoru podchodu jen málo světla, je v podchodu lepší viditelnost, a tím pádem je v něm i bezpečnější. V plánu je čištění i dalších podobných míst. ■

INZERCE FMP 1883/02

© Inter IKEA Systems B.V. 2022

Vyzvedněte si zboží tam, kde to máte nejbližší

Objednávky do 30 kg si můžete vyzvednout na více než 2 700 místech po celé ČR. Větší zásilky vám přivezeme do Frýdku-Místku na parkoviště u OD Tesco, kde si je můžete vyzvednout přímo z našeho auta.

Mobilní výdejní místo Frýdek-Místek:
každá středa a sobota, 15:00 – 16:00 hodin,
ul. Příborská 2270, Frýdek-Místek

Více informací najdete
po naskenování QR kódu,
nebo na [IKEA.cz/doprava](https://www.ikea.cz/doprava)

INZERCE FMP 1844/03

Komínictví
BUMBALA

+420 724 921 728
bumbala.lukas@seznam.cz
www.kominictvibumbala.cz

**FRÝDECKO-MÍSTECKÝ
PATRIOT
distribuuje
Česká distribuční, a. s.**

V případě, že vám nebyl
doručen, obraťte se na rekla-
mační oddělení
společnosti:

**tel.: 800 888 558 nebo
e-mail: info@distribucni.cz.**

Vždy uveďte
kompletní adresu.

INZERCE FMP 1879/01

Graffy
Oční optika

**VÝPRODEJ
BRÝLOVÝCH OBRUB
SE SLEVOU 70 %**

OPTIKAGRAFFY.CZ

REVOLUČNÍ 3470, FRÝDEK-MÍSTEK

Unikátní projekt spojí dvoranou tři objekty

Frýdek-Místek je na začátku vzniku nové kulturní dominy města. Městu se podařilo díky nové studii původní projekt kulturního centra přehodnotit a současně zachovat jeho hodnotu. Kulturní centrum se má skládat ze tří částí: Základem má být současný památkově chráněný Národní dům s historickým sálem, druhou částí má být plánovaná městská galerie v bývalé Národní záložně místecké (později Moravia Banca). Obě historické budovy musí projít nezbytnou rekonstrukcí. Jako třetí část k nim přibude nová scéna – jedinečná přístavba podle taktovky světoznámé architektky Evy Jiříčné.

V projektu došlo oproti původním plánům k několika výrazným změnám. Všechny tři části mají být unikátně spojeny dvoranou, která zajistí symbiózu všech prostor. Národní dům i záložna jsou dlouhodobě ve špatném technickém stavu. Tyto dva objekty nyní doplní výstavba nové scény s velkým sálem za 350 milionů korun.

Vizualizace projektu kulturního centra s přístavbou nové scény podle architektky Evy Jiříčné. Foto | Archiv MM F-M

Budoucí kulturní centrum svými prostorovými možnostmi, nabídkou sálů, zkušeben a dalších místností přinese obrovské příležitosti vystupujícím umělcům a zajistí bohatý kulturní život nejen místním, ale i lidem přijíždějícím za kulturou z okolních měst

a obcí. Teď je na řadě příprava projektové dokumentace. Až bude projekt připravený, město se na něj pokusí získat maximální možnou míru dotací.

Rekonstrukce a výstavba nového sálu by měly začít v letech 2024/2025. ■

Mateřskou školu Naděje čeká oprava

Objekt základní a mateřské školy Naděje v ulici K Hájku ve Frýdku se během prázdninových měsíců dočká opravy. Dlouhodobě ve špatném stavu je kanalizace, problémy došly tak daleko, že se kanalizace v místech sociálního zařízení pavilonu A1 propadla a je poškozena také venku. Vedení školy a školky požadovalo také opravu sociálního zařízení v přízemí, aby mohlo být do budoucna využito pro další speciální třídu mateřské školy. Město zajistí opravu vadné kanalizace i sociálního zařízení, aby bylo plně funkční a kapacitně dostačující i pro novou třídu. Na tyto práce vyčlenilo částku 1,3 milionu korun.

ZŠ a MŠ Naděje se věnuje dětem se speciálními vzdělávacími potřebami – s poruchami učení a chování, s mentálním postižením v kombinaci s dalším handicapem nebo dětem s poruchou autistického spektra.

Na dobu letních prázdnin je připravena také oprava elektroinstalace v mateřské škole Pohádka v Gogolově ulici ve Frýdku. ■

INZERCE FMP 1878/01

VĚRNOSTNÍ MOBILNÍ APLIKACE

OUTLET DO KAPSY

ODMĚNY ZA VĚRNOST

STAHOJTE „OUTLET ARENA MORAVIA“

„Je konec, můžete jít pro maminku,“ řekl Volný, aniž by tušil, že sám se osvobození obce nedožije

V předchozí části vyprávění Břetislava Bujnocha z Palkovic jsme se seznámili s jeho prarodiči Františkou a Františkem Kulovými, kteří měli za války ve své chalupě na Hůrkách uschovány dvě lovecké pušky svého zetě. Před gestapem se u nich skrýval Ludvík Korbáš, který se později přesunul na Morávku, kde byl prozrazen a zatčen. Po mučnických a opakovaných výsleších promluvil, prozradil také úkryt zbraní. Ocitáme se v roce 1943. Dědečka gestapo zatklo po šichtě přímo na šachtě, pro babičku a její dvě dcery si přijeli do jejich chalupy o pár dnů později. V nestřežených okamžicích se ale babičce podařilo třem gestapákům utéct...

► Jiří Vítězslav Sachr

Co se dělo po útěku babičky z chalupy na Hůrkách? Jak reagovali Němci na její zmizení?

Nějakou dobu trvalo, než zjistili, že jim utekla. Nepronásledovali ji, nevěděli, kterým směrem běžela. Ludmilu s maminkou posadili do auta. Řidič, který je hlídal, si pro sebe prohodil: „To je matka, nechá své dcery na pospas a uteče!“ Tak se obě sestry dozvěděly, že jim uprchla. Vágner i Fice zuřili, hledali ukryté zbraně a všechno v domě zpřeházeli. Vzali vše, co se

jim hodilo, ostatní věci porozbíjeli, rozpárali i peřiny. Poté, co zmlátili a dokopali psa Pozorka, který na ně útočil a nechtěl je pustit ke chlívům, uzamkli chalupu a přisedli do auta, kterým odjeli dolů do obce. Tam na četnické stanici odevzdali klíče od domu a všichni pokračovali dál v cestě do Ostravy.

V Ostravě vaši maminku s její sestrou vyslyšeli? Uvěznili je?

Na krajáku putovaly každá do jiné cely. Matku zavřeli ke spoluvězenkyni Bohumile Slabé, která věštila z karet, Ludmilu umístili

Františka Kulová

František Kula

na druhý konec chodby. K výslechům na gestapu je odváželi v zeleném antonu. Nikdy ne společně, výslechy byly naplánovány tak, aby se spolu nemohly setkat. Chovali se k nim surově, bili je. Snažili se z nich dostat, kde jsou ukryty zbraně, ale to věděla jenom babička. Spoluvězenkyně Slabá matku uklidňovala a povzbuzovala, že všechno dobře dopadne. Z papírového kartonu vlastnoručně vyrobených karet jí věštila, že spolu se sestrou budou do Vánoc zase doma, babičku že nechytí, ale s jejich tatínkem to prý tak dobře nedopadne. Po měsíci Slabou někdy odvezli a maminka už ji nikdy neviděla. Matku přemístili do jiné cely na druhé straně chodby k další vězenkyni Aničce Urbančíkové. Od té se naučila používat vězeňský telefon záchodovým potrubím, kterým spolu uvěznění v celách navzájem komunikovali.

Uvězněním otce a obou sester ale zatýkáni v okruhu příbuzných neskončilo. Kdo další byl na řadě?

Jednoho červencového večera vyzvedli matku z její cely. Nasadili jí pouta a odvedli k připravenému automobilu, kterým uháněli z Ostravy směrem na Frýdek. Cestou nabyla přesvědčení, že si pro někoho jedou. Před Palkovicemi jí přikázali, aby je navigovala k bydlíšti nejstarší sestry Jindřišky a jejího manžela Stanislava Špačka. Zaparkovali kousek od jejich chalupy, Vágner s Ficem vystoupili z vozu a otevřeným oknem se dostali dovnitř domu, kde Špačka zcela rozespálého zatkli. Vůbec

jim nekladl odpor. Matce i jejímu švagrovi přikázali mlčet a za naprostého ticha se vraceli zpátky do Ostravy.

Mluvil jste o komunikaci mezi uvězněnými pomocí záchodového potrubí, jak to fungovalo?

Když se vyšplouchala ven voda ze sifonu záchodu, nesl se váš hlas odpadovým potrubím. Vězni se tak spolu běžně dorozumívali. Rozmlouvaly tak spolu i maminka se svou sestrou Ludmilou. Řekla jí o cestě s gestapáky do Palkovic a zatčení jejich švagra i o tom, jak se jí jednou podařilo přes dveře cely krátce promluvit s dědečkem.

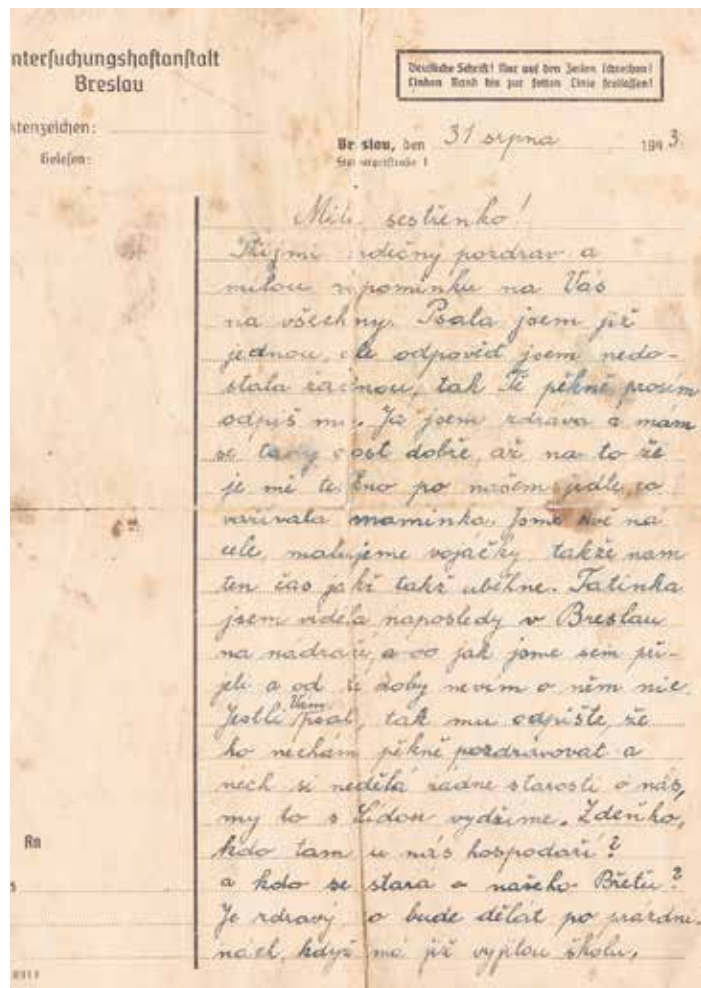
Jak k jejich rozhovoru došlo?

Dědeček věděl, že tam jsou zavřené?

Stalo se to v budově ostravského gestapa, kam ji přivezli k výslechu. Bylo před polednem a gestapáci si odskočili na chvíli pro oběd. Bylo ticho, ve vedlejší cele slyšela čísi kroky v botách s podkůvkami. V takových chodil dědeček, i kroky sem a tam po místnosti byly jako by jeho. Osmělila se a přes zamčené dveře na dotyčného ve vedlejší cele promluvila. Byl to opravdu on! Mluvili spolu jen krátce, o jejich uvěznění už věděl. Špatně mluvil, během výslechů ho bili, vymýlali mu všechny zuby.

Podařilo se jim spolu promluvit ještě někdy později?

Brzy po této příhodě byl z Ostravy po železnici vypraven transport vězňů do Breslau (dnes Wrocław, které bylo po válce přičleněno k Polsku – pozn.

Dopis Heleny Kulové z vězení v Breslau.

autora). Maminka tam mezi ostatními muži na nádraží dědečka zahlédla, ale byl od ní daleko na to, aby uslyšel její volání. Uvězněným bylo odtud umožněno posílat domů dopisy, které ale procházely cenzurou. Maminka se v jednom z nich ptala své sestřenice Zdenky Opělové, kdo se u nich doma postaral o dobytek, sklídl obilí a usušil seno. V jeho závěru byla optimistická, napsala: „Doufám, že se na Kozlovskou půt všichni shledáme, vyříd' teti, aby napekla moc koláčů, že přijdeme na půt.“

Přes její veškerý optimismus se tak ale asi nestalo...

Máte pravdu. Z důvodu přeplněné věznice ji přemístili do německého Görlitzu. V listopadu už byla zpátky ve své cele v Breslau a v prosinci stály obě sestry před ostravským soudem, který jim neprokázal žádnou vinu. Maminka se se sestrou Ludmilou ocitly opět na svobodě.

Vrátily se hospodařit domů do chalupy na Hůrkách? Co se stalo během jejich nepřítomnosti s hospodářstvím?

Chalupa byla úředně zapečetěná. Zvířectvo Němci rozprodali. Jednu krávu si od nich pořídil sedlák Jaroslav Bača, druhou odkoupila babiččina sestra Štěpánka Mičulková. O psa Pozorka se postarala dědečkova sestra, prasata, husy a další drůbež si Němci ponechali pro sebe. Přes zimu obě našly útočiště u sestry Jindřišky na Osadě. Společně čekaly na výsledek soudu s dědečkem, který byl v lednu 1944 odročen. Chyběly jim díky. Kde jsou ukryté obě lovecké pušky věděla jen babička, na kterou byl vydán v celém protektorátu i na Slovensku zatykač. V březnu proběhlo další stání. K vynesení trestu smrti pro dědečka stačilo soudu prokázání ukrývání hledaného Ludvíka Korbáše. Poprava byla vykonána 15. června 1944.

To musela být pro celou rodinu velká rána. Jak to všechny sestry i s bratrem zvládali?

Před popravou měl dědeček umožněnu dopravu s maminkou. Vzpomínal na prožitá příkoří, stále se vracel ke sporu s Kociánem. Věřil v příchod režimu, který by byl spravedlivý i k chudým lidem.

V březnu jim byla zpřístupněna chalupa, vybavení bylo zničeno nebo rozkradené. Obě sestry dostaly předvolání na pracovní úřad,

Dcery Františky Kulové: (zleva) Ludmila, Helena, Jindřiška a jejich švagrová Vladimíra Kulová.

Foto | 4x archiv Břetislava Bujnocha

kde jim bylo řečeno, že musí někde pracovat, aby šly k někomu do služby. Nakonec se dohodly, že zůstanou doma na svém hospodářství. Předchozí rok byl velmi úrodný, sklizeň brambor zajistili příbuzní z dědečkovy rodiny se staršíkem. Brambory prodaly a z utržených peněz odkoupily zpět své krávy.

Kde se po celou dobu ukrývala babička? Sledovala zpovzdálí dění v obci?

Po svém útěku se rozhodla přemístit zakopané pušky někam jinam. Nejprve je ukryla na pole pod zasazené okurky, ale protože měla obavu, že by je i tam mohli Němci najít, do třetice je zakopala pod velkým stromem v lese na Vodičné.

Přes den se ukrývala v lesních houštinách, za deště se schovávala v krmelcích pro lesní zvěř, později si vybudovala přístřešek ve starém lomu. Na sobě měla jen to, v čem utekla. Časem se dostala k několika kůžím z berana, které našla vyhozené na statku u Botorů. V noci se odvažovala přiblížit k chalupám, hledala něco k snědku. Byla zklamaná, lidé se báli jí něco podstrčit. Za pomoc hledané osobě hrozila smrt. Odvrátila se od ní i její sestra Štěpánka s manželem. V předtuše, že by se u nich mohla ukrývat na seně v hospodářské budově, poschovávali všechny žebříky. Jednou, schovaná pod ostrvemi se senem, slyšela svého synovce říkat, že ohrožuje celou rodinu a měla by se sama udát gestapu. Tato slova je velice zasáhla, zhroutil se celý její svět, rozhodla se spáchat sebevraždu. Spolykala v lese bobule rulíku zlomocného, který v té době

dozrával. Dostavily se pocity pozvolného odcházení smyslů, halucinace, nevěděla, kdo je, kde je a jak se jmenuje. Všechno se kolem ní divoce točilo. V tomto stavu ji objevil František Židek z gruntu, ze kterého pocházela i ona.

Poskytl jí nějakou pomoc? Podařilo se mu ji zachránit?

Donesl jí jídlo a mléko, díky tomu otravu přežila. Navázala pak sporadický kontakt s nejstarší dcerou Jindřiškou a synem Břetislavem. Museli být velmi ostražití, lidé byli ze strachu ochotní jeden druhého udat. S příchodem zimy 1943 nalezla na jeden rok útočiště u Anežky Židkové z horního konce Palkovic. Byla to osamělá starší žena, její chaloupka, kolem které tekla potok, stála u cesty a babička zde měla svůj úkryt za pecí. Společně draly peří, jídlo a potřebné oblečení jí nosila nevlastní dcera Židkové Anežka Chlebková. Když přišla do domu návštěva, schovávala se babička pod postel. Na jaře se pak přesunula do dřevěné kůlny u domku, odkud přes škvíry mezi dřevěnými deskami sledovala okolní život a pohyb. V případě nebezpečí mohla včas utéct. Několik dnů přebývala u paní Halátové v Chlebovicích a poslední válečnou zimu přežila ve sklepě za domem Anežky Kusé. Odtud také skrytě sledovala jízdu svatebního kočáru se svou nejmladší dcerou Ludmilou a jejím ženichem Václavem Mališem do kostela. S postupující východní frontou už bylo na jaře 1945 jen otázkou času, kdy válka skončí. Několikrát se dokonce v noci odvažila navštívit chalupu s dcerami na Hůrkách.

Kde babičku zastihlo osvobození Palkovic? Musela se do posledních okamžiků války ještě ukrývat?

Už se častěji pohybovala v blízkosti chalupy na Hůrkách, ale stále musela být ostražitá. Němečtí vojáci slídili po okolních lesích a každého, koho v nich zadrželi, považovali za partyzána. Bylo tomu tak i 4. května, od Místku a Frýdlantu postupovala k Palkovicím sovětská vojska, babička se schovávala v domku u svých dcer pod schodami na půdě. K chalupě přijel na svém koni Václav Volný, významný prvorepublikový politik a poslanec, starosta Palkovic a zkušený sedlák s velkým majetkem polností a lesů. „Je konec, můžete jít pro maminku, už se nemusí skrývat,“ řekl, aniž by tušil, že sám se osvobození obce nedožije. Spolu s dalšími sedmi byl v pozdních odpoledních hodinách Němci popraven. (Poznámka redakce: o jeho případu jsme psali podrobně v *Patriotu* 5-6/2021 na straně 7, www.fmpatriot.cz/magaziny/2021/05-06_2021.pdf.)

Setkaly se ještě někdy tváří v tvář s Vágnerem a Fice?

Nevím, jestli všechny tři, ale u soudu se zatčenými gestapáky vystupovala jako jedna ze svědků maminka. Vágner i Fice byli odsouzeni k trestu smrti. Fice, kterému se podařilo před koncem války uprchnout, byl odsouzen v nepřítomnosti. Z Vágnerovy povědi se dozvěděla, že obě sestry měly Němcům posloužit jako volavky. Předpokládali, že se s nimi babička spojí a všechny společně zatknou... ■

Kronika města se stala mou čtvrtou dcerou

Foto | Zx Jiří V. Sachr

Téměř čtvrtstoletí až do roku 2018 psala vlastnoručně městskou kroniku. Práce ji velmi bavila, vždy si dávala záležet na pravopisu a úhledné podobě textu. Kronikářka Anna Nováková je dnes v důchodu a stále sporadicky vypomáhá s dopisováním dvanáctého dílu. Za svou práci v oblasti kultury a vzdělávání získala vloni na podzim cenu města za rok 2020.

► Jiří Vítězslav Sachr

Jak se přihodilo, že jste se stala kronikářkou Frýdku-Místku? Měla jste v této oblasti nějaké předchozí zkušenosti?

Zkušenosti? Žádné jsem neměla! Za pár měsíců mi měla skončit mateřská dovolená, na které jsem byla s nejmladší dcerou, a po dvou a půl letech doma jsem přirozeně začínala řešit otázku, zda se vrátím zpátky do dřevařských závodů v Místku, kde jsem předtím pracovala na oddělení odbytu, nebo dám přednost něčemu zcela jinému.

Na podzim 1993 se ze strany vedení města objevil požadavek najít a vybrat vhodného adepta, který by navázal na práci svých předchůdců a pokračoval v psaní a vedení kroniky města. Pojala jsem to pro sebe jako výzvu. Od dětství jsem milovala knihy a četbu, měla jsem v sobě přirozenou touhu psát příběhy. Už jako školáčka jsem

neměla problém po zhlédnutí němeého filmu o zlaté rybce vylíčit barvitě celý děj s bohatým užitím přechodníků – jejich použití mi přišlo zcela přirozené. Ne tak ale mé učitelce, která mě obvinila z opisu pohádkové knížky. Bránila jsem se tvrzením, že pohádku doma nemáme. Dodnes nevím, zda jsem ji přesvědčila. (úsměv) Každopádně jsem měla štěstí na dobré češtináře, z jejich výuky gramatiky jsem později hodně vytěžila. Ve škole se také dbalo na úhledný rukopis, ale i celkovou úpravu a pečlivé vedení sešitů. S tímto vkladem jsem také chtěla psát kroniku Frýdku-Místku.

Kdo z vedení města budoucího kronikáře vybíral a jaké byly na uchažeče kladené požadavky?

Přijímací řízení bylo náročné a pečlivě jsem se na něj připravovala. Chtěla jsem obstát. Měla jsem předložit motivační dopis a slohově zpracovaný text na téma

nějakého zážitku ze života ve městě. Dalším z posuzovaných předpokladů budoucího kronikáře mělo být esteticky pěkné a čitelné písmo. Osobní setkání a zadávání dalších úkolů řídil za přítomnosti vedoucí a další pracovníce odboru školství a kultury místostarosta Martin Říman, který mě zcela zaskočil otázkou, jak důležitou roli hraje v historických záznamech počasí. Svou odpověď si přesně nevybavím, ale rozhodně jsem je všechny v tu chvíli pobavila. Také mi vytknul, že jsem se před naším pohovorem nepřišla na radnici podívat, jak vypadají a jsou vedeny předchozí díly městské kroniky.

Přesto jste obstála a vybral vás...

Vyhráno jsem ještě neměla, do závěrečného rozstřelu nás místostarosta Říman vybral dvě. Obdržela jsem pětadvacet stran kroniky událostí roku 1990, ke kterým jsem měla vypracovat oponenturu. V domnění, že byla vytvořena pouze pro tento účel, jsem ji podrobila drtivé kritice. Nacházela jsem v ní spousty nesouladů v datech a dnech, údaje se na různých místech zcela rozcháze-ly. Vše, včetně správnosti názvů

institucí, jsem si ověřovala z dalších tiskových pramenů. Bylo to časově velmi náročné a vysilující, vše bez internetu. Uvědomte si, že ten se nacházel zcela v plenkách a běžnému uživateli nebyl v České republice dostupný. Velikou podporou pro mne po celá léta byli mí nejbližší, zpětně si říkám, že bez nich bych to nikdy nezvládla. Konečné rozhodnutí vedení města, že jsem uspěla, přišlo až na jaře 1994. Měla jsem radost. Vůbec by mě v tu chvíli nenapadlo, že historii Frýdku-Místku budu kontinuálně zaznamenávat ještě o čtvrtstoletí později.

Jaké byly vaše první záznamy? Čím jste začala?

Bylo třeba se retrospektivně vrátit do roku 1989 a doplnit historický záznam o významný mezník v životě města i tehdejšího Československa. Podobně jako mnohokrát v minulosti prožívali lidé převratné události naplno, většinou bez okamžité potřeby zachytit onu jedinečnost chvíle. Kronika v roce 1989, tehdy v péči Okresního vlastivědného muzea (od 1. 4. 1991 s novým názvem Muzeum Beskyd Frýdek-Místek – pozn. autora), zůstala ležet ladem. Cítila jsem

povinnost vrátit se ke zlomovým okamžikům onoho roku, ale také se poctivě věnovat celému období devadesátých let. Byla to výjimečná doba hlubokých společenských změn, doprovázená snahou občanské společnosti o hledání pravdy. Snažili jsme se ve všem zorientovat, v politice, hospodářském životě, ale třeba i v ekologii. Lidem se otevřela možnost poznávat dosud zapovězená místa kapitalistické ciziny, ale také exotické destinace v zámoří. Časem nás už nepřekvapoval široký sortiment zboží v obchodech a všudypřítomná reklama. Mohli jsme vybírat z nově vydávaných knižních titulů a uváděných filmů, které byly rozhodnutím socialistických cenzorů uloženy desítky let hluboko v trezorech.

Naštěstí jsem našla významnou dlouholetou pomoc a oporu v náměstkyni Muzea Beskyd Jiřině Veselské a doktorce Mírcě Noskové, která dříve metodicky vedla kronikáře okresu. Vybavena jejich radami a doporučeními jsem se ujala práce kronikářky. V kronice je tak zaznamenána nejen první návštěva nově zvoleného prezidenta Václava Havla, ale i počátky soukromého podnikání. Vznik nových firem a společností, otevření prvních večerek a butiků.

Určitě jste se setkala s řadou zajímavých lidí. Byl mezi nimi někdo, kdo vám utkvěl v paměti?

Na cestě mého kronikářského působení jsem potkala spoustu osobností z mnoha oborů lidské činnosti, členy spolků, souborů, výtvarníky, hudebníky, také z řad mých spolupracovníků v úřadu. Vážila jsem si i pamětníků, kteří mě rádi zasvěcovali do událostí prožitých na vlastní kůži. Jejich vzpomínky obohatily stránky kroniky a těžila jsem z nich často pro přípravu proslovů a pietních setkání. Byly to pro mě opravdu jedinečné příležitosti naslouchání a sepisování historie, neboť postupem času těchto přímých svědků dávných událostí značně ubylo.

Patřili mezi ně třeba malíři Eliška Servátková a Josef Lang, oba milí a vzácní renesanční lidé, reprezentanti zašlých časů. S Eliškou mě pojilo velmi blízké přátelství. Byla stále vnitřně nabitá mladistvou energií, až jsem si vedle ní někdy připadala stará. (smích) Vzpomínám na naše společné chvíle u nás na chalupě a v jejím ateliéru, kdy mi svým nezaměnitelným způsobem téměř až

přikazovala: „Aničko, ty mi budeš tykat!“ Z úcty k ní i jejímu věku jsem toho nebyla nikdy schopna. Jeden z dílů kroniky je v úvodu opatřen jejím obrázkem.

S panem Langem jsem se často společně vracela domů z vernisáží v galerii jeho domu, který daroval muzeu. Nenápadný, ale bystrý pozorovatel dění kolem nás. Jako věřící člověk navštěvoval frýdeckou baziliku, kde občas v průběhu bohoslužeb vytáhl ze své náprsní kapsy foukací harmoniku a hraje na ni se přidával k tónům znějících varhan...

Měla jste možnost studovat záznamy svých předchůdců. Které období pro vás bylo nejvíce inspirativní? Narazila jste na něco, co vás opravdu překvapilo, o čem jste do té doby vůbec nevěděla?

Nejvíce se mi líbily nejstarší záznamy prvního svazku, jak po stránce stylizace, tak jejich

vizuální podoba. Začíná rokem 1918, dobou vzniku Československa po rozpadu monarchie. Je na nich vidět, jaký důraz kladli naši předkové na krasopis, který se ve školách vyučoval jako samostatný předmět. Obsahuje také pečlivé záznamy a statistické grafy, jaké u nás tehdy panovalo počasí. Pro sebe jsem si říkala, že této dokonalosti zápisu chci dosáhnout také ve své práci.

A jestli mě něco překvapilo? Telefonoval mi historik Slezského muzea v Opavě Mečislav Borák, zda jsem si právě u prvního svazku kroniky něčeho nevšimla. Zda není nějakým způsobem poškozena. Přijel pak s několika redaktory jednoho z tehdejších deníků. Šli najisto, v kronice nalistovali stránku popisující události z prvních poválečných dnů po osvobození. Pozornému oku neušlo, že zápis v kronice není původní. Stránka byla vyměněna

a nahrazovala originál, který podle historika obsahoval jména frýdecko-místeckých spoluobčanů německé národnosti, kteří se dostali do rukou tzv. rudých gard. Navždy tak měla ze světa zmizet jména většinou nevinných osob, na kterých se gardisté dopouštěli zločinů a zvěrstev. O nálezů pak informoval také denní tisk.

Měla zájem do kroniky nahlédnout i široká veřejnost? Jak vlastně současná kronika vypadá?

Objevovaly se písemné i telefonické dotazy občanů, badatelů, kteří hledali odpovědi a informace nejen na otázky z historie, ale také ze současnosti, které potřebovali pro studijní účely a své soukromé zájmy. Někteří přišli osobně nebo využili akci Týden s kronikou, kterou jsem pravidelně připravovala. Někdy se jí zúčastnily celé třídy se svými učiteli. Žáci si prohlíželi ručně psané stránky, zajímalo je, zda jsem někdy udělala chybu. Byli překvapeni, když jsem jim sdělila, že dokumentní inkoust, kterým je kronika psána, nelze odstranit žádným zmizíkem. Odhadovali hmotnost vázané knihy z ručně vyrobeného papíru z Velkých Losin. Ta se pohybuje okolo šesti kilogramů, některé obsáhlejší díly jsou i desetikilové. Nezapomněla jsem připomenout, že kroniky s vazbami z dílny umělecké knihvazače Jaroslava Olšáka a Jaroslava Merendy jsou zároveň cennou výtvarnou chloubou města.

Za svou práci jste byla v loňském roce oceněna...

Místo kronikáře města Frýdku-Místku jsem opustila koncem února 2018. Jako zaměstnanec odboru školství a kultury jsem nejdříve dopsala šestý díl kroniky, poté následovaly další, až po dosud nedokončený dvanáctý. Zatímco běžel čas, kronika, o které jsem kdysi řekla, že je mou čtvrtou dcerou, se stala na konci mého téměř čtvrtstoletí dlouhého kronikaření jedináčkem v naší rodině. Cena města za rok 2020 v oblasti výchovy a vzdělávání, kterou jsem obdržela vloni na podzim z rukou představitelů statutárního města Frýdku-Místku, mě velmi potěšila. Ocenění chápu jako poděkování za práci, již jsem se snažila posílit vztah k městu, kde žiji už déle než čtyřicet let. Věřím, že jsem tak svou měrou mohla přispět ke zdravému patriotismu obyvatel Frýdku-Místku. ■

Anna Nováková

Narodila se 6. června 1957 ve Frýdku-Místku. Vyrůstala a mládí prožila v Beskydech v obci Morávka, kde ještě zažila školní malotřídku. Od páté třídy pak navštěvovala základní školu v Raškovcích. Po studiích na Střední ekonomické škole ve Frýdku-Místku pracovala jako účetní na tehdejší MNV Krásná, v Hutních montážích ve Sviadnově a v místeckých dřevařských závodech. V květnu 1994 se stala zaměstnankyní městského úřadu ve F-M. Je vdaná, matka tří dcer – Jany, Sylvie a Pavly. Ve Frýdku-Místku žije už déle než čtyřicet let, mezi její zájmy patří literatura, hudba, dříve také skauting.

Lidé přišli říct, jak proměnit lokalitu Zátíší

Doslova davy lidí poslední březnovou sobotu zavítaly na plánovací den na Zátíší ve Frýdku-Místku. Právě toto místo zvítězilo v hlasování o participativním rozpočtu a lidé tak mohli navrhnout nápady, jak lokalitu proměnit.

V rámci plánovacího dne mohl každý zájemce vyjádřit svůj názor i vizi budoucnosti. Oblíbené výletní místo by lidé rádi doplnili o více odpadkových košů, herní prvky pro děti, cyklostojany nebo workoutové překážky. Z nápadů nyní město vybere možnosti proměny, které budou moci lidé ještě finálně připomínkovat. Na proměnu lokality byl v participativním rozpočtu vyčleněn milion korun. ■

Spolky rozšíří nabídku aktivit pro seniory

Centrum aktivních seniorů v Anenské ulici v Místku rozšíří své služby. Bude zde působit správce, který zajistí, aby všechny spolky měly vhodné podmínky pro svou činnost. Úkolem správce bude starat se o městský majetek, udržovat jej a napomáhat chodu Centra aktivních seniorů. Spolky budou moci své aktivity dále rozvíjet a uvolní se jim ruce pro samostatnou činnost. V lednu v centru vedle městské organizace Seniori ČR, která působí v budově od jejího vzniku, začal působit druhý velký seniorský spolek ASEČ F-M – Aktivní seniori Česko, Frýdek-Místek, díky jehož činnosti, zaměřené také na mladší seniorský věk, se nabídka aktivit ještě rozšířila. Spolky pro zájemce nabízejí širokou nabídku aktivit od zdravotních, pohybových po tvořivé nebo jazykové kroužky. ■

Městská knihovna je ve zcela novém hávu

Více než patnáct měsíců trvala rekonstrukce městské knihovny v Hlavní ulici ve Frýdku-Místku. Budova z roku 1923 nyní září novotou, a navíc se výrazně rozšířila.

Rekonstrukce, která vyšla na sedmačtyřicet milionů korun, posunula kvalitu knihovny o několik řádů výš, než byl původní stav. Došlo k rekonstrukci všech vnitřních rozvodů, výměně oken, objekt byl nově zateplen. V budově jsou nové výtahy, takže knihovna bude přístupná i pro imobilní občany. Nahoře vznikla terasa, kde návštěvník může relaxovat u kávy a dobré knihy. V nejvyšším patře, které je nové, se nachází oddělení beletrie. O patro níž pak dětské oddělení s multimediální učebnou, o další patro níže je naučné oddělení a úplně dole pak oddělení regionální a katalogizace.

V pondělí 14. března byla uzavřena vedlejší budova i provizorní

Budově městské knihovny v Místku přibýlo po rekonstrukci jedno patro s terasou.

půjčovna v Národním domě. V tento den začalo stěhování, což obnáší kompletní přesun všech knih do nových a nově postavených regálů. Slavnostní otevření

knihovny by mělo proběhnout do konce dubna. Město nechalo upravit i okolí knihovny. Vzniklo nové parkoviště a opravena byla příjezdová cesta. ■

Město už čtvrtým rokem nabízí dotace na hybridní automobily

Také letos město Frýdek-Místek podpoří vlastníky hybridních automobilů. Lidé, kteří si takový vůz zakoupí a splní určité podmínky, mohou magistrát požádat o dotaci. Město podporou vlastníků vozů s hybridním pohonem cílí na ekologii a snížení emisí a hluku.

Tento program ve Frýdku-Místku běží už čtvrtým rokem. Vloni bylo schváleno všech dvanáct podaných žádostí a město vlastníkům aut s hybridním pohonem vyplátilo dohromady částku téměř 900 tisíc korun. Žadatelé získají deset procent pořizovací ceny nového

vozu s hybridním pohonem. Nejvíce však pětasedmdesát tisíc korun. Žadatel musí mít trvalé bydliště nebo musí sídlit na území města alespoň jeden rok, také musí být prvním vlastníkem vozidla. Občané mohou o příspěvek na pořízení vozu žádat do 15. dubna 2022. ■

Ekumenická snídaně by se do budoucna měla stát tradicí

Představitelé církví a primátor Frýdku-Místku Petr Korč se sešli u jednoho stolu. Společné setkání, na kterém byli přítomni představitelé různých církví ve městě, se uskutečnilo vůbec poprvé. Účelem

snídaně bylo hledání jednotné cesty a společného dialogu. Snídaně se zúčastnili zástupci Slezské církve evangelické, Církve živého Boha, Českobratrské církve evangelické, Církve bratrské

a římskokatolické. Ekumenická setkání s primátorem města se budou konat pravidelně. Tato spolupráce by měla být ku prospěchu všem obyvatelům, vyjádřili se po setkání všichni přítomní. ■

INZERCE FMP 1845/03

www.auta-lpg.cz

☞ **Montáže LPG**
☞ **Revize LPG-CNG**
☞ **Servis**

776 226 998

Kunčičky u Bašky 66

VÝKUP AUTOVRAKŮ A DODÁVEK

- nejvyšší možná cena za váš vrak
- odvoz ZDARMA
- doklad o eko likvidaci

vykupvozu1@seznam.cz • 775 499 731

INZERCE FMP 1876/01

Velikonoce – svátky jara na dobových pohlednicích

Foto | archiv Muzeum Beskyd Frýdek-Místek

Květná neděle na fotografiích z rodinného alba Adolfa Šlechtislava Brantala z Frýdku

DIVADLA

Kino Vlast

10. 4., 15:00 **Princezna Chechtanda**
Veselá pohádka o jednom smutném království, kde vládne hodný, ale nemocný a neveselý král Smutník. Uvádí: Divadlo Sympatie.

11. 4., 19:00 **Anna Karenina**
Světově proslulý román tentokrát v dramatisaci I. Duškové. Vášnivý příběh o niterné podstatě lásky.

Uvádí: Divadlo Kampa. Hrají: P. Drtinová, A. Dušková, P. Herold, P. Kryl, M. Menšík.

19. 4., 19:00 **Thrill me! (Vzruš mě!)**
Komorní muzikál, inspirovaný skutečnými událostmi, o vášni, touze a překračování hranic. Uvádí: Národní divadlo Moravskoslezské. Hrají: L. Adam / T. Krpec, R. Pekárek / A. Živnůstka, M. Kadlecová / J. Židek / I. Morys.

24. 4., 15:00 **Mikulkovy pohádky**
Pět pohádek A. Mikulky v rodinném představení, pro diváky každého věku. Uvádí: Divadlo Elf.

Divadlo Čtyřlístek

23. 4., 15:00 **Alenka v říši divů**
Loutkoherecká pohádka pro děti od 3 let. Hraje: DS Štronzo SVČ Klíč.

23. 4., 19:00 **Návrat na ostrov aneb dost bylo Covidu**

Premiéra autorského představení D. Bakera. Hraje: Enthemor FM.

KINA

Kino Vlast

10. 4., 10:00 **Fantastická zvířata: Brumbálova tajemství**
10. 4., 17:00 **Haftaňan a tři mušteríři**
10. 4., 19:00 **Stínohra**
11. 4., 16:30 **Fantastická zvířata: Brumbálova tajemství**

11. 4., 19:00 **René – Vězeň svobody**
12. 4., 17:00 **Známi neznámí**
12. 4., 19:00 **Identita ES**
13. 4., 10:00 **Betlémské světlo**
13. 4., 15:00 **Ježek Sonic 2**
13. 4., 17:15 **Stínohra**
13. 4., 19:15 **Fantastická zvířata: Brumbálova tajemství**

15. 4., 15:00 **Zlouni**
15. 4., 17:00 **Známi neznámí**
15. 4., 19:00 **Vyšehrad: Fyln**
16. 4., 15:00 **Proměna**
16. 4., 17:00 **Vyšehrad: Fyln**
16. 4., 19:00 **Seveřan**
17. 4., 10:00 **Zlouni**
17. 4., 15:00 **Příšerákovi 2**
17. 4., 17:00 **Ježek Sonic 2**
17. 4., 19:30 **Poslední závod**
18. 4., 14:30 **Fantastická zvířata: Brumbálova tajemství**

18. 4., 17:15 **Vyšehrad: Fyln**
18. 4., 19:15 **Velikonoce v umění**
20. 4., 10:00 **Pes**
20. 4., 17:00 **Seveřan**
20. 4., 19:30 **The Movie**
21. 4., 17:00 **Po čem muži touží 2**
21. 4., 19:00 **Notre-Dame v plamenech**
22. 4., 17:00 **Stínohra**
22. 4., 19:00 **Po čem muži touží 2**
24. 4., 10:00 **Ježek Sonic 2**

24. 4., 17:00 **Fantastická zvířata: Brumbálova tajemství**
24. 4., 20:00 **Po čem muži touží 2**
26. 4., 19:00 **Ztracená iluze**
27. 4., 10:00 **Poslední závod**
27. 4., 17:00 **Fantastická zvířata: Brumbálova tajemství**
27. 4., 19:45 **Po čem muži touží 2**

Další program na www.kulturafrfm.cz

KONCERTY

Kulturní centrum Frýdlant nad Ostravicí

14. 4., 15:00 **Dobry den nad Ostravicí**
1. ročník benefičního festivalu nejkrásnějších kapel. Od cimbalovky přes humbug, jazz až po skočný punk. Vstupné dobrovolné, celý výtěžek poputuje na pomoc ukrajinským dětem.
Více na www.dobrydenno.cz.

Farní kostel sv. Jana a Pavla

21. 4., 18:00 **Václav Hudeček a Martin Hroch**
Koncert houslisty V. Hudečka a uznávaného cembalisty M. Hrocha.

Národní dům

29. 4., 19:00 **Jarní koncert Symfonického orchestru Frýdek-Místek**
Tentokrát je věnován oslavám 60. výročí založení orchestru.
5. 5., 19:00 **The Stringz a Tomáš Savka**
Koncert originálního akustického tria doplněný T. Savkou, sólistou Národního divadla Moravskoslezského a sólistou Hudby Hradní stráže.
6. 5., 19:00 **Večerek s Akumou**
Hudební večer s retro nádechem 60. let s legendární frýdecko-místeckou kapelou Akuma.

Hudební klub Stoun

14. 4. **Mairee & Back 2 Rave Tour**
15. 4. **Beats for Love Warm Up W/ Friction**
16. 4. **Mowdees**
17. 4. **Velikonoční hity ze záhrobí 18 plus**
22. 4. **Psycho Rhyme**
Psycho Rhyme a křest alba Liberty city – 20. projekt interpreta, který pokřtí novou desku ve svém rodném městě.
23. 4. **Rave!**
29. 4. **Tribe Party**
30. 4. **Let It Roll: Warm Up**
6. 5. **Close Stoun Party / Dj Kamil & Next**
7. 5. **Hity ze záhrobí 18 plus**

Zkušebna Art Club (ul. Heydukova)

9. 4., 20:00 **Munroe, Zostra, The Yellow Socks, Džetro**
Rockový koncert
15. 4., 14:00 **Detonator Punk Fest No. 8**
Dvoudenní punkový nářez kapel Znouzectnost, Zeměžluč, Do řady! Vision Days, N.V.Ú., Degradace, Vysoké napětí, Tragedis, P.U.M., IQ:60 a dalších deseti uskupení + literární večer.
16. 4., 12:00 **Detonator Punk Fest No. 8**
Pokračování dvoudenního punkového festivalu.
22. 4., 20:00 **Normal, Plague Called Humanity, Alvaréz Peréz**
23. 4., 20:00 **Drum_n_Rum**
29. 4., 20:00 **Echoes of Witches**
Tekno party v podání Digital Analog Works.
30. 4., 20:00 **Filmový večer**
Promítání filmů dle výběru s obsluhou, after party, volná zábava.

VÝSTAVY

Muzeum Beskyd

do 17. 4. **Antonín Kačmařík – průřez tvorbou**
Autor nabízí ke zhlédnutí svou půlstoletou tvorbu v širokém spektru činnosti, jejíž doménou byla a stále zůstává práce s materiálem.

od 28. 4. **Modely automobilů, které změnily svět**

Výstava sběratelských automobilových modelů Trabant, Wartburg, Barkas, Škoda, Tatra, Praga, FIAT, Alfa Romeo, Lancia, Bertone, Ferrari a dalších značek, doplněná o dobovou dokumentaci, historické fotografie a prospekty. Vernisáž 28. 4. v 17 hod.

do 1. 5. **Pomníky známé i neznámé**

Výstava představí ty, které jsou ve sbírce muzea.

do 12. 6. **Po stopách brouka Pytlíka aneb hmyzí postavičky Ondřeje Sekory očima entomologa**

Přírodovědná výstava přináší spoustu zajímavostí z hmyzí říše.

Záložna Moravia Banky

od 29. 4. **Lukáš, a nechtěl bys nám někdy udělat plakát?**

Výstava obsahuje spolupráci Symfonického orchestru FM se soudobým místním umělcem Lukášem Horkým. Návštěvníci zhlédnou výběr archivních dokumentů a fotografií ze zákulisí orchestru pořízených za celou dobu jeho existence.

Vernisáž 29. 4. v 18 hod.

do 26. 4. **V – klub výtvarníků FM z. s., 3+1**

Mimořádné a neotřelé spojení čtyř umělců pod jednou střeou v rámci projektu Provizorium Záložna. Malba: E. Faldynová, M. Ježková, I. Novák, fotografie: G. Pachová. Vernisáž výstavy obrazů a fotografií 1. 4. v 17 hodin.

Kino Vlast

do 29. 5. **Dětský film na plakátě**

OSTATNÍ

Faunapark

16. 4., 15:00 **Hledání velikonočního vajčka a velikonoční dobrotrh**

Tradiční akce pro děti doplněná o charitativní DOBROTRH nejen velikonočních výrobků chráněných dílen.

24. 4., 16:00 **Poznejme kouzlo sov**

Sovy jsou kouzelné osobnosti opředené tajemstvím a tím, že nejsou běžně k vidění, tak jsou i vzácné pro lidi.

30. 4., 16:00 **Filipojakubská noc**

Zábavná hra o tradici Filipojakubské noci. Bude připraveno ohniště a možnost opékání vlastních buřtů.

Muzeum Beskyd

21. 4., 16:30 **Retro jízda Frýdkem a Místkem na kole**

Jízda povede po Těšínské ul., kolem bývalých Slezanů, podél řeky Ostravice do St. Města, odtud přes Rivieru do Janáčkova sadu. Doplněno o zajímavé příběhy z historie jednotlivých míst. Sraz u kašny na Zámeckém náměstí ve Frýdku.

26. 4., 16:30 **Kde stávala Jamnice?**

Archeologická vycházka věnovaná nejstarší minulosti Frýdku. Návštěvníci se např. dozvědí, kudy vedl Jamnický úvoz či jaké existují spory o lokaci trhové vsi Jannutha. Sraz před kostelem sv. Jošta v Místku v Komenského sadech.

29. 4., 15:30 **Komentovaná prohlídka výstavy „Po stopách brouka pytlíka“**

30. 4., 8:00 **Vítání ptačího zpěvu**

Procházka zámeckým parkem a podél řeky Ostravice. Součástí bude také odchyt a kroužkování. Sraz u brány do zámeckého parku.

Národní dům

26. 4., 18:30 **Host Lukáše Horkého**

Beseda s doc. Mgr. Pavlem Šaradínem, Ph.D., z UP v Olomouci o geopolitické rozložení Evropy a situaci spojené s válečným konfliktem na Ukrajině.

Městská knihovna, pobočka Místek

3. 5., 17:30 **Objevný Vojtěch Martínek**

O. Szymanska uvádí vzpomínkový pořad ke 135. výročí narození významného spisovatele. Před akcí je možná prohlídka nových prostor knihovny.

20. 4., 17:00 **Hoaxy, dezinformace a manipulátoři**11. 5., 17:00 **Bezpečnost na internetu**25. 5., 17:00 **Zdravé hranice v digitálním světě**

Hodoňovice, hostinec U Čendy

17. 4., 19:00 **Pomlázková zábava**

Pořádá Lašský smíšený pěvecký sbor.

Dobrá, bývalý dřevosklad

21.-24. 4. **Doberská pouť**

Baška, kulturní dům

23. 4., 9:00 **Humanitární sbírka Nepotřebné věci potřebným**27. 4., 19:00 **Travesty show Divoké kočky**

Hrad Hukvaldy

16. 4. **Vitání jara**

Dobový doprovodný program, přiblížení velikonočních zvyků a tradic.

30. 4. **Hradní slet čarodějnic**

Setkání čarodějnic za doprovodu šermířských souborů a soutěžních disciplín.

7. 5. **Hradní rytmy**

Krásu a ladnost v podání divčí taneční skupiny Donabella, věnující se různým tanečním stylům, doplní udatní šermíři Adorea.

Zámek nabízí tvorbu Antonína Kačmaříka

Až do 17. dubna bude v prostorách frýdeckého zámku otevřena výstava Antonína Kačmaříka. Autor narozený 28. dubna 1938 v Karvině vystudoval kovorytectví na Střední umělecko-průmyslové škole sklářské v Železném Brodě a následně pracoval na propagačních odděleních několika podniků a organizací. Muzeum Beskyd nabízí jeho tvorbu v širokém spektru činnosti, jejíž doménou byla a stále zůstává práce s materiálem. Charakterem jeho tvorby je láska k domovu, k místu a věcem, ke kterým má vztah. Z jeho děl dýchá úcta a respekt ke kráse materiálu i k nepotřebným věcem. Od počátku byl výrazně ovlivněn zdejšími lašským životem. Velkou inspiraci nacházel v hudebních dílech světového skladatele Leoše Janáčka.

Ve své volné umělecké tvorbě vytváří tepané reliéfy a grafiky. Samostatně vystavuje od roku

1969, např. v Opavě, Frýdku-Místku, Frýdlantu nad Ostravicí či Hranicích. Společně s dalšími autory se účastnil kolektivních výstav u nás i v zahraničí (Itálie, Maďarsko, Slovensko, Spojené arabské emiráty). Pravidelně je zván na mezinárodní bienále do italské Ravenny. Začátkem 90. let vydal prostřednictvím Muzea Beskyd sérii pohlednic s kresbami dřevěných kostelíků v Beskydech a na Ostravsku. Je autorem knihy o farním kostele sv. Jana a Pavla v Místku, která vyšla v roce 2012 k 250. výročí položení základního kamene kostela. Vysvětluje v ní význam a symboliku architektonických prvků, soch a obrazů v kostele a tím odkrývá také skryté příběhy občanů z 18. století. Nyní připravuje vydání druhého dílu. Stal se hlavním výtvarníkem oslav 700. výročí města Frýdku-Místku. ■

Chcete pomoci válkou zmítané Ukrajině?

Lidé prchající před ruskou válečnou agresí, ukrajinské ozbrojené síly a domobrana urgentně potřebují vaši pomoc!

Finančními dary můžete přispět na těchto účtech:

- Sběrka Paměti národa: 123-6318620207/0100
- Sběrka Člověka v tísní - SOS Ukrajina: 0093209320/0300
- Sběrka ukrajinského velvyslanectví: 304452700/0300

www.nasiukrajinci.cz

POJISTÍM NEMOVITOST
BEZ LIMITU

Nehrozí riziko podpojištění a při vysoké škodě
hradíme až 12 splátek hypotéky

Jsem **Renáta Vyčesaná**,
specialistka na pojištění v Komerční bance.
Doporučím vám pojištění domu či bytu
a pomohu s nastavením životní pojistky,
aby vyhovovala potřebám celé rodiny.

Napište mi na: renata_vycesana@kb.cz
nebo volejte na: 607 604 933

**BUDOUČNOST
JSTE VY** **KB**

Akční nabídka 30% slevy platí při současném sjednání pojištění nemovitosti a domácnosti
v rámci MojePojištění majetku pro smlouvy nebo nabídky realizované do 31. 5. 2022.
Poskytovatelem produktu je Komerční pojišťovna, a.s.

NYNÍ SLEVA
30 %
NA POJIŠTĚNÍ
MAJETKU

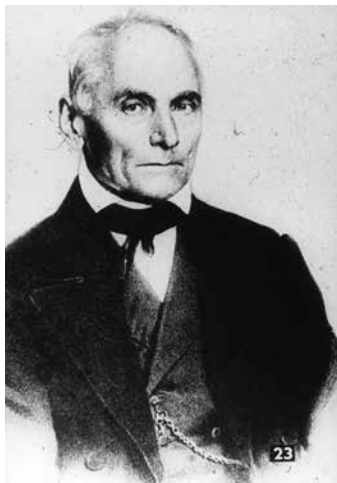

Frýdecko-místecké ulice – po kom se jmenují?

► Kateřina Janásová

Ulice Jana Evangelisty Purkyně

Jan Evangelista Purkyně – věhlasný lékař, fyziolog, jeden ze zakladatelů cytologie, ale i překladatel, básník, redaktor, vlastenec – se narodil 17. prosince 1787 na zámku v Libochovicích

Jan Evangelista Purkyně

v severních Čechách, kde byl jeho otec správcem dietrichsteinského panství. V jedenácti letech nastoupil na piaristické gymnázium v Mikulově. Živil se jako vychovatel a zároveň studoval na lékařské fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Po dokončení studií (1818) zůstal na fakultě ve funkci asistenta. Od roku 1823 jako profesor fyziologie a patologie působil ve Vratislavi, a to až do roku 1850. Zde se mu narodily čtyři děti (dvě dcery zemřely v dětském věku, syn Emanuel byl přírodovědec, syn Karel malíř). K roku 1837 je vázán jeho největší objev: odhalil význam buněk pro život organismů.

Do Prahy se vrátil jako vdovec se dvěma malými syny a zapojil se zde nejen do vědeckého, ale také společenského života. Založil fyziologický ústav (ten byl po jeho smrti zrušen), přírodovědný časopis Živa (ten vychází dosud šestkrát ročně) a Časopis českých lékařů. Byl členem mnoha spolků, a nejen lékařských. Překládal z němčiny, italštiny (poprvé

Budova první české školy průmyslové v Praze, kterou založil Jan Evangelista Purkyně.

Titulní strana časopisu Živa (1856).

Foto | 3x Muzeum Beskyd Frýdek-Místek

přeložil T. Tassa), do polštiny přeložil od F. L. Čelakovského Ohlasy písní českých. Byl celoživotním přítelem Josefa Jungmanna. Založil v Praze 1. průmyslovou školu. Zemřel 28. července 1869 v Praze, pohřben je na Vyšehradě.

Jeho jméno nesla v letech 1960-1990 brněnská univerzita, po roce 1991 jej nese univerzita v Ústí nad Labem. Další instituce

s jeho jménem je Česká lékařská společnost. Purkyněův ústav byl otevřen v roce 1926 a je součástí 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze.

Ulice J. E. Purkyně se nachází ve frýdecké části města: z jedné strany je lemována panelovými domy, druhá strana je spojena s nemocničním areálem a s areálem arboreta. ■

INZERCE FMP 1877/01

VÝHODNÁ NABÍDKA ÚSPORNÝCH OKEN
Pořídte si nová okna jednoduše a bez starostí.

Investice do nových oken se v době rostoucích energií vyplatí hned dvakrát.
Poptejte ekonomicky výhodné řešení pro vaše bydlení.
Nyní za výhodné ceny.

Akce platí do 30. 4. 2022

OBCHODNÍ KANCELÁŘE VE VAŠEM REGIONU:

OSTRAVA	ostrava@pramos.cz, 775 591 346
OPAVA	opava@pramos.cz, 775 591 357
NOVÝ JIČÍN	novyjicin@pramos.cz, 775 591 361

800 100 111, více na www.pramos.cz

PRAMOS

INZERCE FMP 1843/03

SBĚRNÉ DVORY S.R.O.

VYKUPUJEME

- ZA HOTOVÉ PAPÍR A AKUMULÁTORY
- PŘEVODEM NA ÚČET ŽELEZO A BAREVNÉ KOVY
- ZPĚTNÝ ODBĚR ELEKTROZAŘÍZENÍ
- VAŠE DOKUMENTY SKARTUJEME A JEŠTĚ VÁM ZAPLATÍME!

Svazarmovská 88, FM, Bahno	tel.: 558 434 321, 723 188 472
Ostravská 103, Sviadnov	tel.: 558 655 075, 602 510 018
	fax.: 558 655 607
J. Matěje 515, Brušperk	tel.: 558 666 441, 606 476 330
Okružní ulice, Frýdlant n. O.	tel.: 603 740 642, 724 314 646

e-mail: sbernedvory@seznam.cz
www.sbernedvory.cz

POMŮCKA: AT, MAKALU, TABALA	SERIALOVÝ DETEKTIV: MARTIN ???	MONGOLSTÍ PASTEVCÍ	1. DÍL TAJENKY	ZNAČKA ČESKÝCH ELEKTRO-SPOTŘEBÍČŮ		ŘÍČNÍ RYBA	LUDOLFOVO ČÍSLO	KOST LATINSKY	INICIÁLY ZPĚVÁKA TOPIHO	ZNAČKA TELLURU	RODNÉ ČÍSLO ZKR.	OZNAČENÍ NAŠICH LETADEL	FOTO-GRAFIE		TĚLO-VÝCHOVNÁ ORGANIZACE	JARNÍ KVĚTINA	KŘÍK SLOVEN.	NEDOBŘÝ
ZÁHADY					ODSUVNÍK									VNITŘEM				
PRACOVAT S PLUHEM					MÍSTO ZDROBNĚLE PŘÍKLONKA									DRAVÝ PTÁK ANGLICKÁ PŘEDLOŽKA				
OSMITISÍCOVÁ HORA																		
ČÍSLOVKA ŘADOVÁ					EVROPAN ZNAČKA ZVUKO-TECHNIKY												PODZEMNÍ MÍSTNOST	UMĚLE VODNÍ NÁDRŽE
SMRTELNÁ NEMOC						NÁZEV HLÁSKY L	SILNÝ PROVAZ							OXID URANATÝ HAJNÝ	OBAL PLODU HRÁŠKU			
	TOVÁRNA OBRÁBĚCÍCH STROJŮ ZKR.	MALÍŘSKÁ POMŮCKA JAKO SLOVEN.											CITOSLOVCE NÁMAHY HLÍNA			HUDEBNÍ STYL KLID ZBRANÍ		
MALÝ ČERNOŠSKÝ BUBEN								INICIÁLY HEREČKY BALZEROVÉ	JUNIOR ZKR.	ZNAČKA PASCALU	INICIÁLY ZPĚVÁKA TESARIKA	ZMĚNA OHNISKÁ VZDÁLENOSTI VEVNITŘ					INICIÁLY HEREČKY SAFRANKOVÉ SPZ JIHLAVY	
ŽLUTO-HNĚDÉ BARVIVO SLOVEN.						ZE VŠEHO NEJDŘÍV								3. DÍL TAJENKY				
BÝVALÝ PODNIK V KŁADNĚ ZKR.						IHNED								DÁVKY DROGY				

FRÝDECKO=MÍSTECKÝ
PATRIOT
měsíčník do každé
poštovní schránky

www.ocfrýda.cz

FRÝDA
OCHOVNÍ CENTRUM

Tajenku křížovky **se jménem a adresou (bez tohoto údaje nebudete zařazeni do slosování)** zasílejte na adresu redakce: FM PATRIOT, S. K. Neumanna 1641, 738 01 Frýdek-Místek nebo na e-mail: krizovka@fmpatriot.cz **nejpozději do 25. dubna**. Tři výherci obdrží dárkový poukaz v hodnotě 500 Kč k nákupu v OC Frýda. **Výherci tajenky z minulého čísla jsou a poukaz v hodnotě 500 Kč k nákupu v OC Frýda získávají: J. Bednaříková, Zdenka Jurtíková z Frýdku-Místku a Milada Kornetová z Rychaltic.** Ceny výhercům doručíme.

INZERCE FMP 1847/03

ŠKODA PLUS

Měníme minusy ojetých vozů na plusy

ŠKODA
SIMPLY CLEVER

ŠKODA Financial Services

Úvěr. Leasing. Pojištění. Mobilita.

Ilustrační fotografie

Váš autorizovaný partner programu ŠKODA Plus:

AUTODRUŽSTVO
Beskydská 704
738 01 Frýdek-Místek
Tel.: 730 588 246, 606 692 053
www.ado-autodruzstvo.cz

ADO Autodružstvo

Košík.CZ
ONLINE SUPERMARKET

Košík je tady

A KVALITNÍ POTRAVINY
MÁ LEVNĚJŠÍ NEŽ
V SUPERMARKETU

KAŽDÝ DEN PRO VÁS MÁME PLNÝ KOŠÍK SLEV

Slevy platí do 30. 4. 2022

GALBANI
Mozzarella
125 g

-36 %

23⁹⁰

~~37,90~~

FRANZ JOSEF KAISER
Tuňák steak
170 g

-42 %

39⁹⁰

~~69,90~~

KRÁSNO
Amálka šunka
92 % masa
100 g

-37 %

19⁹⁰

~~31,90~~

